

Bergen Byarkiv til nye lokaler

Av byarkivar Arne Skivenes

Den lange tiden med drømmer, ønsker og planer er over. I mai starter Bergen Byarkiv innflyttingen i sine nye lokaler.

Den nye adressen er Kalfarveien 76. Den tilhører et stort bygningskompleks som tidligere huset Hansa Bryggeri AS. Etter at bryggeriet flyttet ut, er eiendommen overtatt av Hansagården AS som skal etablere boliger og lettere næringsvirksomhet i anlegget. Første virksomhet på plass er NITH – Norges Informasjonsteknologiske Høyskole, et nabolag vi setter stor pris på.

Sammen med Byarkivet flytter Lokalhistorisk Arkiv i Bergen, som vi har et nært organisatorisk og lokalmessig fellesskap med.

Planløsningen kombinerer arbeids- og ekspedisjonslokaler i en tidligere lagerbygning med magasiner i fjellhaller umiddelbart bak bygningen. Hansa hadde store deler av sitt produksjonsanlegg i store fjellhaller som går til dels langt inn i fjellet. Vi skal benytte de som ligger nærmest ut mot inngangen. Alle lokaler blir totalrenovert.

Lagerbygningen ligger inn mot en bratt fjellvegg, og har vinduer kun på en vegg. Vi har derfor lagt alle arbeidsplasser ut mot denne vegg, og lagt en del nærmagasiner ol langs bakveggen. Bygningen har 5 etasjer, og vi skal disponere de tre nederste. Det to øverste skal ha leiligheter. Alle rørledninger til og fra leilighetene føres på utsiden av bygningen på baksiden, slik at ingen ledninger går gjennom våre lokaler.

I 1. etasje har vi plassert mottak av arkivsaker, ordningsrom og lokaler for bokbinding og konservering samt andre tekniske rom. Vi får to store mottaksrom, derav ett for personsensitivt materiale. Det blir ett stort og et ordinært ordningsrom samt et fotorom for skanning etc. I den tekniske avdelingen blir et stort rom for bokbinding og tørrkonservering, dessuten rom for våtkonservering, tørkerom, laboratorium, frysetøringsrom, separate rom for mottak av materiale til behandling og ferdige saker, samt kontor og ekspedisjon.

I 2. etasje blir det publikumsarealer pluss en del kontorer og magasiner. Publikumsarealene omfatter vestibyle, ekspedisjonsareale/bokhandel, utstillingsområde, lesesal med arbeidsrom for grupper og en forskercelle, møterom/kursrom samt garderobe/toaletter. Publikumsarealene blir spesielt tilrettelagt for handikappede, bl.a. med lese-TV for svaksynte. I tilknytning til lesesalen blir det en stor safe med magasinstandard, der det er plass for materiale som benyttes flere dager i strekk. I denne etasjen blir det også kontorer for ansatte med arbeidsoppgaver i tilknytning til formidling og publikumsbetjening. Det blir også et ordningsrom, bokmagasin (i tilknytning til lesesalen) og nærmagasiner.

I 3. etasje blir de fleste kontorene, møterom, fotoatelier samt flere nærmagasin.

Gjennom alle etasjene går ett høydemagasin som er 12 meter høyt. Her skal alle tegninger og kart i storformat oppbevares i en ”dokumentheis” som er elektronisk betjent, en såkalt ”Tornado”. Et stempel skyver ut den ønskede skuffen som bringes til et betjeningsbord ved hjelp av en heisinnretning. Heisen vil kunne betjenes fra 1. og 2. etasje og skal eliminere adskillig slitasje både på rygger og arkivmateriale. Prinsippet er velkjent fra lagerstyring, men er – så vidt vi vet – ikke tatt i bruk i arkivvirksomhet før nå.

Hovedmengdene av magasiner er plassert i fjellhallene, en stor over to etasjer, tre mellomstore over to etasjer og tre mindre over en etasje. I tillegg til reoler for ”vanlige” arkivsaker vil det bli en del spesialmagasin. En hall skal inneholde to klimasoner, en for foto og en for mikrofilm og CD’er. En hall skal være for spesialformater og storformater: faner, lange kartruller, malerier, store modeller og plansjer. Her vil det bl.a. være hyller med flater på 300 x 150 cm. En annen hall skal ha reoler spesialdimensjonert for oppbevaring av flyttekartonger, både til enkelte store bedriftsarkiv som vil bli oppbevart slik inntil videre, og til nye tilvekster som avventer ordningsprosjekter. To av hallene vil i denne omgang bli stående uten reolinnredning, av budsjettmessige grunner. De øvrige vil få en total kapasitet tilsvarende over 30.000 hyllemeter.

Reolene i de toetasjes magasinene er av den typen som har et messaningulv innebygget i selve reolkonstruksjonen. I det store magasinet er det to heiser mellom etasjene, i de mellomstore en. Det vil bli innredet arbeidsplasser i magasinene, og delvis lagt opp til et trådløst datasamband.

Fjellhallene er fra tidligere utstyrt med betongvegger og en betonghvelving. Det er passasje mellom veggene/hvelvingen og selve fjellveggen. Som en ekstra sikring legges det inn en plastduk innenfor betongveggen, i ca 10 cm avstand fra denne.

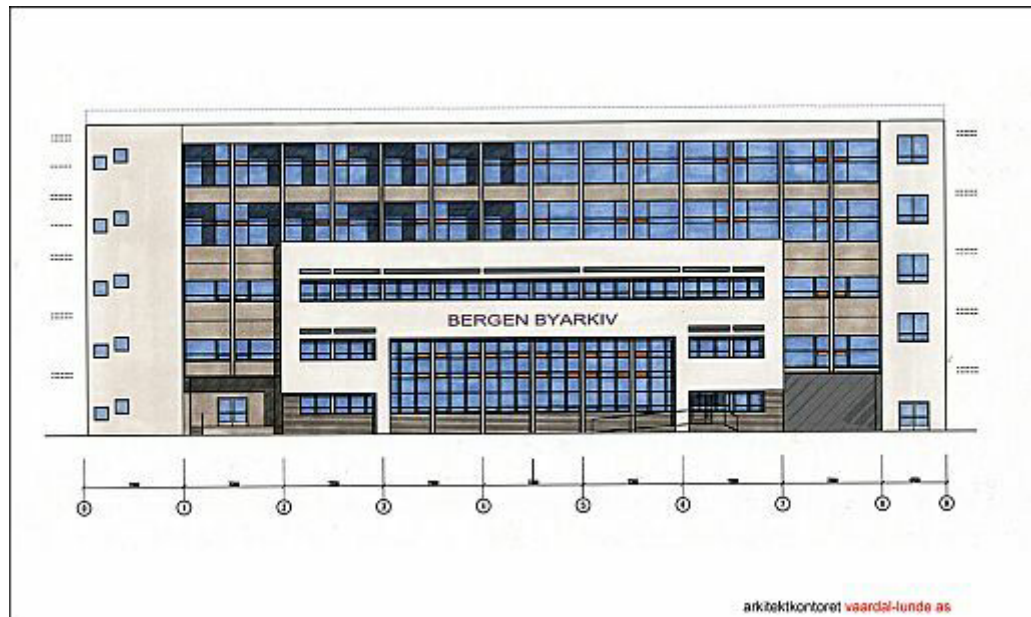
Til sammen skal vi benytte vel 6000 kvm av anlegget, og vi har opsjon på ytterligere noen tusen kvm til senere bruk. Vi har en leiekontrakt på 20 år, med opsjon på videre leie eller evt kjøp etter den tid.

Etter planen starter vi innflyttingen 10.mai. Da flytter vi først og fremst oss selv og kontorfunksjonene samt bokbinderverkstedet, og tømmer altså 4.etg. av Allehelgensgt 5. 26. mai åpner vi for en provisorisk lesesalstjeneste i de nye lokalene. Vi kan også starte innflytting av kart og tegninger til ”Tornadoen” like etterpå. På grunn av monterings tid av reolanlegget, vil innflytting av vanlige arkivalier til fjellhallene ikke kunne starte før i slutten av juli. I løpet av høsten vil vi tømme magasinene i Allehelgensgt pluss to andre. Vi regner med at flyttingen av arkiver vil være slutt utpå høsten 2005. Da har vi ikke bare flyttet ca 16.000 hyllemeter arkiv og 1.000 hyllemeter litteratur, men også fått stilt dette opp på en systematisk og hierarkisk måte. Vi er langt unna dette i dag.

Siden januar 2003 har vi hatt en dobbel organisasjon ved byarkivet. I tillegg til den vanlige driftsorganisasjonen har alle vært tilknyttet en flytteorganisering, med større eller mindre stillingsbrøker. Vi har en Romgruppe – ledet av arkivar Terje Haram – som har hånd om hvordan de nye lokalene skal se ut, være utstyrt osv, og vi har en Flyttegruppe – ledet av arkivar Knut Geelmuyden – som har hånd om å få alt vi har inn dit på en ordnet måte.

Vi er overbevist om at vi etter flyttingen vil ha arkivlokaler som fullt ut oppfyller Riksarkivarens krav og alle andre krav, samt legger til rette for gode arbeidsmiljø både for ansatte og brukere. Vi er topp motiverte for dette og er overbeviste om at vi i fellesskap skal skape et bemerkelsesverdig godt nytt byarkiv for Bergens by og innbyggere.

Illustrasjoner:

Foreløpig fasadeskisse til nytt Byarkiv. Det vil bli bygget en glassheis med publikumsinngang helt til venstre.